

NASSAULAAN 27

Algemeen

Nassaulaan 27 is een pand van twee bouwlagen dat samen met de panden Nassaulaan 29, 31 en 33 deel uitmaakt van een rijtje van vier vergelijkbare panden, gebouwd in de stijl van de Nieuwe Haagse School naar een ontwerp uit 1928. De vier panden zijn voorzien van een doorlopend, samengesteld dak. Kort tevoren, in 1927, was al het naastliggende rijtje Nassaulaan 21 -25, dat drie panden omvat, gebouwd naar een vergelijkbaar ontwerp. Het bekende Alkmaarse bouwbedrijf van Schaaf en Stegerhoek was opdrachtgever, ontwerper en uitvoerder van beide rijtjes. Eerder had deze firma aan de overkant van de Nassaulaan al de nrs. 6-24 gerealiseerd (1925).

De woningen op de uiteinden van beide rijtjes aan de onevenzijde kregen opmerkelijke loggia's op de verdieping, met op de hoeken markante pijlers (met om en om lagen baksteen die naar voren springen). Deze loggia's zijn bij de nrs. 21 en 33 behouden.

Opvallend is ook de toepassing van geelrode (appelbloesem) baksteen. Deze baksteen, die Schaaf en Stegerhoek in de jaren '20 vaker toepaste, was aanvankelijk door de Schoonheidscommissie afgewezen omdat hij zou detoneren in de straat.

Beschrijving

Indeling

De ontwerp-tekening van het huis Nassaulaan 27 laat een destijds gangbare indeling zien. Zo werden op de begane grond aan de ene kant twee kamers-en-suite gepland met erachter een serre. Aan de andere kant werden achtereenvolgens de vestibule, de gang met de trap en de keuken gesitueerd.

Boven kwamen vier vertrekken, twee grote en twee kleine. Drie daarvan waren bedoeld als slaapkamer, het kleine vertrek aan de achterzijde was bestemd als badkamer. Over de gehele breedte van de achterzijde werd een doorlopend balkon aangebracht.

De ruime zolder bood zowel voor als achter plaats aan een extra kamer.

Het huis onderging in 1941 een verbouwing naar ontwerp van het bekende Alkmaarse bouw bureau van F.H. Ringers en Zoon. Daarbij werd aan de voorzijde de loggia op de verdieping dichtgemaakt. Dit geschiedde in dezelfde stijl, als waarin het huis in 1928 was opgetrokken.

Vorgevel

De voorgevel is opgetrokken uit overwegend geelrode baksteen in halfsteens verband. Voor de borstweringen onder de ramen van de begane grond is echter rode baksteen in halfsteens verband toegepast. De verdiept liggende voegen zijn donkergrijs. De voorgevel wordt geleed door doorlopende horizontale banden van pleisterwerk, voorzien van een imitatie-frijnslag.

De kozijnen en ramen zijn van hout. De ramen op de begane grond zijn van begin af aan voorzien geweest van bovenlichten. Op de verdieping waren aanvankelijk geen bovenlichten. Het was de bedoeling van de ontwerper dat de kozijnen lichtgeel geschilderd werden en de ramen wit.

Links in de voorgevel bevindt zich de entree. Voor de ingang ligt een breed bakstenen bordes met een vloer van kleine ongeglazuurde tegeltjes: rode tegeltjes met rondom een rand van zwarte. De blank gelakte voordeur is nog de oorspronkelijke. De deur is voorzien van een groot rechthoekig veld met rondom een omlijsting. In dat veld bevindt zich een klein rechthoekig venstertje: een Judasvenstertje. De voordeur wordt bekroond door een bovenlicht. Links van de voordeur bevindt zich een smal venster, voorzien van twee horizontale roeden.

De twee bovenvakken zijn gevuld met glas (oorspronkelijke glas in lood), het onderste vak is voorzien van een houten vulling waarin van begin af aan de brievenbus zit.

Boven de voordeur, op de verdieping, bevindt zich een smal venster.

Naast de ingangspartij bevindt zich een forse risaliet (een naar voren springend geveldeel) die zich uitstrekt over de begane grond en de verdieping. De risaliet heeft op de begane grond aan de linkerzijde een smal venster met bovenlicht en aan de voorzijde een driezijdige erker op trapeziumvormige plattegrond, die slechts weinig naar voren springt. De erker bevat een driedelig erkervenster, bestaande uit een breed middenvenster en smalle zijvensters. Het oorspronkelijke venster rustte op een doorlopende band van pleisterwerk (zoals bewaard bleef bij nr. 33). Bij een naoorlogse verbouwing werd het oorspronkelijke venster vervangen door een iets lager doorgetrokken model. Daarbij verdween het bijbehorende gedeelte van de doorlopende band van pleisterwerk.

Op de verdieping had de risaliet een ruime loggia, van hetzelfde type als bewaard bleef bij nr. 33. Deze loggia kreeg aan drie zijden een gesloten borstwering, met op de hoeken bakstenen pijlers. Deze laten fraai metselwerk zien met om en om lagen baksteen die naar voren springen. In deze naar voren springende lagen zijn – aan alle vier de zijden van de pijlers-keurig boven elkaar steeds kleine baksteentjes gemetseld tussen de strekken. Dergelijke kleine baksteentjes noemt men klezoren. Klezoren werden in de 17de eeuw en in het begin van de 18de eeuw regelmatig toegepast, maar in de 20ste eeuw is hun toepassing iets bijzonders. Bovendien is het voegwerk anders dan bij de voorgevel. Hier zijn namelijk geen verdiepte voegen toegepast, zoals bij de rest van de voorgevel.

De openingen van de borstwering werden bij een verbouwing in 1941 dichtgezet met vensters volgens een ontwerp van het Alkmaarse bouw bureau van F.H. Ringers en Zoon. De hoofdopzet van de vensters volgt die van de begane grond, dat wil zeggen dat er gekozen werd voor vensters met bovenlichten.

De voorgevel wordt afgesloten door een eenvoudige houten gootlijst die ver naar voren springt.

Dak

De huizen Nassaulaan 27- 29- 31- 33 hebben een doorlopend, samengesteld dak. Het hoofddak is een monumentaal schilddak met de nok evenwijdig aan de straat. De risalieten aan de straatzijde hebben eigen kleine schilddaken, die met het hoofddak verbonden zijn. Deze kleine schilddaken zijn wat lager dan de hoofdkap. De dakschilden zijn gedekt met grijze verbeterde Hollandse dakpannen.

Boven het monumentale hoofddak rijzen drie schoorstenen op. De linker staat op de grens van nr. 27 en nr. 29, de middelste op de grens met nr. 29 en 31 en de rechter op de grens van nr. 31 en 33. Zij hadden een bijzondere beëindiging: zij waren namelijk aan de bovenzijde voorzien van drie naar voren springende lagen baksteen. Tussen deze sprongen verjongden zij zich naar boven toe trapsgewijze. Deze bijzondere schoorsteenvorm is bij het rijtje Nassaulaan 27-29-31-33 verloren gegaan, maar bij het iets oudere rijtje Nassaulaan 21-23-25 behouden gebleven.

De nrs 27 en 29 delen een brede dakkapel. Het linkerraam van deze dakkapel hoort bij Nassaulaan 27, de overige ramen horen bij nr. 25.

De ramen worden onderling gescheiden door brede tussenzones van hout.

Erfafscheiding

Oorspronkelijk was er langs de voortuinen van Nassaulaan 27-29-31-33 een doorlopend bakstenen tuinmuurtje ontworpen, waarbij dubbele lisenen (platte, naar voren springende elementen) de poortjes moesten markeren. Evenals voor de voorgevels der huizen zijn voor het tuinmuurtje twee kleuren baksteen toegepast. Het muurtje zelf is van geelrode baksteen,

de lisenen van rode baksteen. Bij nr. 27 is het oorspronkelijke voortuinmuurtje met de dubbele lisenen bij de ingang behouden. Het poortdeurtje zelf is echter verdwenen.

Motivering

Het pand Nassaulaan 27 met bijbehorende erfafscheiding is een goed voorbeeld van een herenhuis uit 1928, gebouwd in Nieuwe Haagse School stijl, dat samen met de panden Nassaulaan 29, 31 en 33 deel uitmaakt van een rijtje van vier soortgelijke huizen.

Het pand is tevens van belang als een werk van het Alkmaarse bouwbedrijf Schaaf en Stegerhoek.

Bovendien is dit pand van belang als onderdeel van de gaaf bewaarde zuidelijke gevelwand van de Nassaulaan, de hoofdstraat van het Nassaukwartier.